

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi:W Krakowie: rocznie
kor. 32.—, kwartalnie
kor. 8.—, miesięcznie
kor. 2-70. Za odnoś-
nie dwukrotne dziennie
60 halerzy miesięcznie.Numer zwykły połu-
dniowy 14 hal., ranny
4 hal., sobotni połu-
dniowy 18 hal.

DZIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZEZ JÓZEFA ROGOSZA.

Wychodzi od r. 1900 dwa razy dziennie.

REDAKTOR KIERUJĄCY: KAZIMIERZ EHRENBERG.

Redakcja i Administracja: ulica Garbarska, 7. — Telefon Redakcji nr. 309.

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi:Na prowincyi: rocznie
kor. 40.—, kwartalnie
kor. 10.—, miesięcznie
kor. 3-40.Za granicą: kwartal-
nie kor. 13.— Rocznie
kor. 52.—

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje samoistny przedsiębiorca tego działu Jan Strycharski w biurze inzeratowem „Głosu Narodu“ przy ul. Jagiellońskiej, 7 (róg ul. Szewskiej). Od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 10 halerzy. Nadesłane po 40 halerzy od wiersza za każdy raz. Śluby, nekrologi etc. wiersz 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, pasaż Haussmanna, Wiedniu Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie, nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu). — M. Opelik, R. Mosse, M. Dukes, H. Schalek. W Paryżu C. Adam rue de Varenne 38, Société Mutuelle de Publicité, A. Lorette, directeur, Rue Coumartin.

Nr. 18.

Kraków, Wtorek dnia 23 Stycznia 1900.

Rok VIII.

ROCZNICA STYCZNIOWA.

Znowu jawiło się przed nami posępne wspomnienie okropnych wypadków styczniowych. Oto dni, w których rozpacz, ból, tęsknota za wolnością, nadmiar ucisku porwały naród z żywiołową siłą do bohaterskiej, nieobliczonej, nieszczęśliwej walki z przemocą.

Wszystko co miał naród polski najlepszego, najszlachetniejszego, poszło w lasy, wiedzione więcej chęcią bohaterskiego zgonu u wylomu narodowych skarbów, podeptanych przez wroga, niż nadzieją zwycięstwa. Był to bóg ideowy, bóg myśli z brutalną mocą, zapasy ducha z pięścią; nie dziw, że duch narodu zapłakał i siadł daleko na gwiazdach, zwiesiwszy dłonie, a pięść zbryzgana krwią zatknęła na zgłiszczach sztandar tryumfu i bezprawia.

Ostatnia walka o niepodległość była takim ciosem, iż zdawało się, że Naród „padł jak jeden człowiek“, który już dzwignąć się nie może. A jednak ze żniwa krwi i łez zgromadziliśmy do narodowego spichrza dziwny zasób duchowej mocy, jakąś odradzającą tajemną siłę, tę nieśmiertelną treść życia, która w krainie lodowców i śniegów wieczystych zaszczenia życie miliona roślin niewidzialnych, które przebijają lody i głązy, wyciągając oczy swego skrytego kwiecia... ku słońcu.

W duszy narodu poczęła pracować niepostrzeżenie wielka moc nadziei i ufności w lepsze jutro i przebijając powoli lody wątpienia, unosiła w górę kamienne brzemie żałoby, wlewała ożywczą krew w duchowe tętno powalonego na ziemię gladiatora.

I w biegu lat odżył naród! zieleń i kwiecie zakwitły na ruinach, których odbudować dziś jeszcze niepodobna, ale które trwają jako podstawa nowego, innego, świeżego, młodego życia. Wobec tej rozkwitającej duchowej siły „co jak talizman nieśmiertelnej duszy moc bezrozumna na uwieży trzyma“, bezsilny stoi wróg, opuszcza ręce zbrojny żołdak. Staje przed nim coraz wyraźniej prawda dziejowa, przypominając mu, że ideały, co na skrzydłach wiary leca, samym szletem swych skrzydeł płoszą duchy ciemności, że ciemność uchodząc, musi zostawić miejsce światłu i ciepłu, które powoła do życia miliony traw i które rozsada granity przemocy.

Dzisiaj jeszcze mrok i cień na polskiej ziemi, dziś zbyt prędko bujającym kwiatom urywa jeszcze łeb hydra ucisku, ale ziarno z posiewu bólu i wiary drzemie pod mroczną powierzchnią smutku i milczenia — i bodaj, czy nie bardzo bliska jest chwila, w której wystrzeli na jaw i przebijie noc i mgłę...

Z tą otuchą święcimy i święcić będziemy każdą styczniową rocznicę... każde jej święto doda duszom siły i ożywczo ciepła do wytrwania, by doczekać dnia, gdy słońce wolności strzeli na „tyraństwa kaskady“ i otworzy duchom ludów szerokie otwarte pola do nowego dziejowego pochodu.

A wtedy, czcząc naszych najlepszych i najdroższych co śpią z ranami w piersiach pod ziemią ojczystą, wspominając ich rozpaczliwe bohaterstwo i szlachetny szal, rzucimy w twarz pogębnionym tyranom krwawe karty naszych dziejów a uwolnionym z jarzma ciemnym narzędziom przemocy podamy rękę do zgody.

Zacznijmy wspólną pracę nad odrodzeniem naszym...

Nienawisć pęt i przemocą a współczucie z uciśnionymi są istotą idei wolności... Takiej idei służyli potężni bohaterowie styczniowego powsta-

nia a my najgodniejszą oddamy im cześć, jeżeli ten sam ideał zaszcypimy na polu dzisiejszej rzeczywistości...

TRUDNOŚCI BEZ KOŃCA.

Wiedeń 22 stycznia.

(G. S.) Prezydent gabinetu, Körber, zajęty jest chwilowo Niemcami. Im poświęca wyłącznie drogi swój czas, rokując to z Funkem i Grossem, to z Pergeltem i Stürgkhem, lub Kaiserem i Hofmann-Wellenhofem. Wygląda to tak, jak gdyby naczelnik rządu wspólnie z Niemcami układał cały program tak zwanej „ugody“, jak gdyby u Niemców starał się o zezwolenie i pełnomocnictwo, jak daleko wolno mu iść wobec Czechów. Ale i to śnać nie idzie mu gładko, bo zawsze dotychczas nie ma jeszcze nic pewnego, a nawet oznaczony pierwotnie termin zwołania konferencji ugodowej na dzień 28 stycznia wcale pewny nie jest. *Neues Wiener Tagblatt*, zapatrujący się różowo na położenie, przyczynia dzień jeden, mniemając, że konferencja zbierze się 29 b. m. *Neue fr. Presse*, oceniająca rzeczy zimniej i roztropniej, nie sądzi, żeby konferencja zebrała się wcześniej jak 5 lutego, rzekomo dlatego, że przedtem będą potrzebne wstępne narady. Konferencja potrwałaby podług tego źródła mniej więcej dni 8, tak, że Rada państwa zwołana byłaby około 20 lutego głównie w celu uchwalenia przed 1 marca kontyngensu rekrutów.

Z przebiegu akcji całej, szczególnie z tego, jak ona objawia się ze strony niemieckiej, uważamy termin podany przez ten ostatni dziennik, tj. termin późniejszy, jako więcej prawdopodobny. Ale wszystko wisi jeszcze w powietrzu. Uda się bowiem p. Körberowi porozumieć się łatwiej i prędzej z swoimi, tj. z Niemcami, wówczas zbierze się i konferencja wcześniej i wcześniej też zwołany będzie parlament. Ale to, jak już powyżej zaznaczyliśmy, niepewne, a dla tego można pod tym względem robić tylko przypuszczenia. Że stan rzeczy wogóle jest zły, dowodzą groźby rządu, puszczane w obieg przez usługną mu prasę, mianowicie groźba, iż w razie, gdyby pomimo wszelkich wysiłków gabinetu nie udało się uczynić parlamentu do 20 lutego zdolnym do załatwienia potrzeb państwowych, to „ten parlament nie będzie wogóle zwołany“, co znaczy, że byłby rozwiązany. Są to atoli istotnie tylko — strachy na Lachy. Rząd bowiem ma więcej powodu obawiać się nowych wyborów, aniżeli którekolwiek ze stronnictw politycznych, ponieważ nie może ulegać wątpiości, iż z nowych wyborów wyjdą znacznie wzmocnione wszystkie radykalne kierunki, z którymi gabinet ten lub ów daleko trudniej będzie mógł dać sobie radę, aniżeli z obecnym parlamentem. Dziecinna to więc groźba, w którą może uwierzyć chyba tylko p. Jaworski.

Wojna w Południowej Afryce.

Walka dokoła Ladysmith.

Zwolna wychodzi na jaw, że przezorny Joubert nie tylko z inwazją Bullera przez Tugelę na zachód od Colenso się liczył, ale nawet o zamiarze jego dość wcześniej się dowiedział i stosownie do tego się urządził. W Londynie przypominano sobie dopiero teraz, że według referatu, jaki pismu *Times* nadesłał korespondent jego natalski dnia 1-go stycznia

r. b., Joubert obsadził silnym oddziałem wysoką górę Tabangama już na początku r. z. Góra ta, oddalona od Ladysmith o 24 km. w kierunku południowo zachodnim, a od Tugeli około 8 km. na północ, panuje zupełnie nad traktami, wiodącymi ku północy od brodów Potgietersdrift i Trichardsdrift, gdyż leży w środku między nimi. Buller, przeprawiając się przed Potgietersdrift, uczynił to w zamiarze uderzenia na Boerów z frontu, Warren zaś, który przekroczył rzekę 8 mil dalej na zachód, miał według planu Bullera zająć ich z boku, ale plan ten obrócił w niwecz dalekonisne działa boerskie, miotając ze szczytów Tabangamy ogień na obie strony. Nadto w ciągu pięciu dni, które Buller spędził w Springfield, czekając na opadnięcie wód w wezbranej Tugeli i na Warrena, ażby dotarł do brodu Trichard, Boerzy zajęli drugą wysoką górę, Spionkop (Spronkop), położoną według referatów Bullera tuż przy Tugeli, a według mapy kilka mil od niej na północ. Góra Spionkop, wysoka tak samo jak Tabangama, dominuje również nad okolicą i najeżona jest już armatami. Leży więc jak na dłoni, że Anglicy w pochodzie swym z odsieczą do Ladysmith będą mieli bardzo trudną sprawę.

W pismach niemieckich — jak wspominaliśmy — znajdujemy opinię powag wojskowych, że Buller, decydując się na marsz od zachodu, popełnił wielki błąd. Zdaniem znawców, pochód wschodem na Weenen byłby krokiem o wiele bezpieczniejszym, gdyż Buller znalazłby się tam na płaszczyźnie, na której konnica jego i konna piechota mogłyby mu oddać nieocenione usługi. Bitwa z Boerami w otwartym polu przedstawiałaby dla Anglików niemal pewność zwycięstwa, a nadto miałby Buller na tyłach pobliski Pietermaritzburg i Durban, dokąd w razie konieczności łatwiej mógłby się cofnąć. Buller obrał jednakże górzysty zachód i okazał przez to wiele odwagi, — ale mało rozważli. Mniemał śnać, że Boerów zaskoczy nieprzygotowanych i że ich odetnie od wawozów orańskich. Ale zawiódł się tak w jednym, jak w drugim. Dzisiaj nie ulega już wątpiości, że Joubert umyślnie kilkunastu Boerom kazał się w Tugeli kąpać, a na widok Anglików uciekać niby z przestachem, aby Anglików utwierdzić w przekonaniu, że nieprzyjacieli śpi. Okazuje się też, że w wawozach orańskich siedzą oddziały boerskie w dostatecznej liczbie, aby wszelki zakus wtargnięcia tamtędy do Oranji ze skutkiem odeprzeć. Co więcej, te oddziały mogą na Anglików podczas bitwy uderzyć z tyłów. Odległość między Tabangamą a Oranją wynosi tylko 20 mil angielskich, a przyszedł tu Joubertowi w pomoc generał orański Cronje, nadesławszy mu od Magersfontein kilka tysięcy Boerów, bez których się może obyć. Niedawno doniósł telegram, jakoby do północnego Przylądka spieszyło 5000 Orańczyków, ale są poszlaki dość pewne, że posiłki te przybyły, jadąc koleją przez Oranję w poprzek, do wawozów orańskoonatalskich, t. j. Joubertowi na pomoc, skutkiem czego Joubert może teraz całą swą armję w oczekiwanej bitwie użyć.

Przednie strażę owych posiłków boerskich dają się już z orańskich przesmyków we znaki lordowi Dundonald, który, manewrując od zachodu, z niemi się już zetknął. Buller, — jak pisaliśmy — przekroczywszy Tugelę pod Potgietersdrift, powie-
dział w rozkazie dziennym, wydanym do swego wojska: „Niema teraz odwrotu!“ Wyrzekł to widocznie pod wrażeniem pewnego uczucia trwogi, pojmując pomału pełne niebezpieczeństwo położenie... po niewczasie. Odwrotu niema też dzisiaj istotnie. Rola Bullera jest obecnie rolą gracza, który wszystko stawia na kartę, zdając się całkiem na łaskę losu. Jeżeli szczęście Bullerowi nie dopisze w walnej bitwie, on, który Whitemu niesie odsiecz, sam zostanie osaczony — i chyba te dywizje, które z Anglii mają nadpłynąć, z pułapki go uwolnią.

O Joubercie mówią znawcy, że w razie klęski ma

Kupujcie tylko u Chrześcian!

